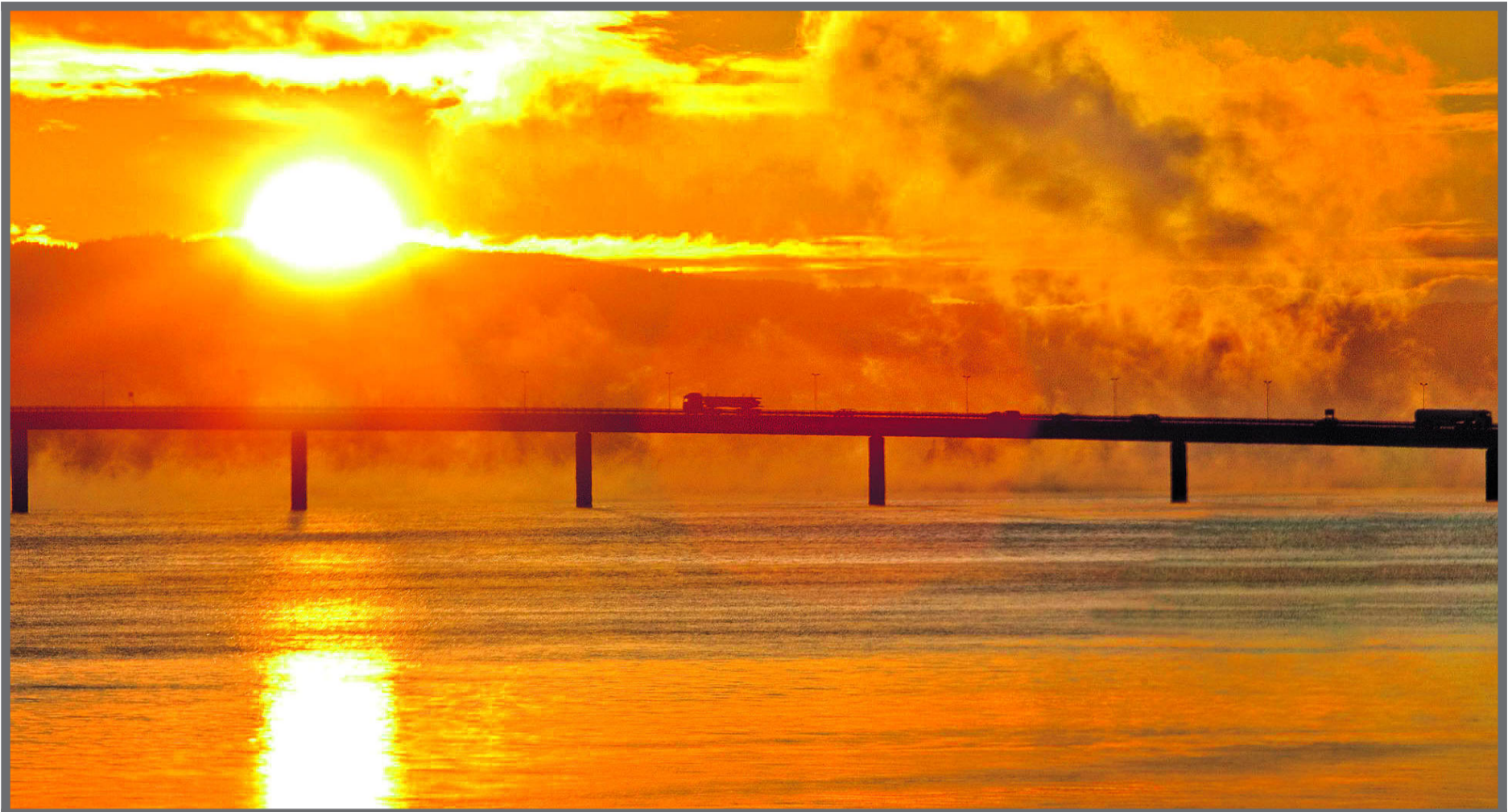

VÆRETS GANG

NYDELIG: Slik var soloppgangen over Mjøsa i går formiddag. Oppvarmingen fra solen midtvinters er på under tre prosent per døgn i forhold til midtsommers, viser beregninger.

Vakker, men ikke varm

Av HARALD VIKØYR og GEIR OLSEN (foto)

MJØSA (VG) Solen stikker ansiktet opp over Næs i Ringsaker og sender sine stråler ned gjennom frostrøyken. Så vakker kan en vinterdag ved Mjøsa være!

I dag snur solen – og varmen begynner sakte, men sikkert å bli mer merkbar. For selv om solen er vakker også i desember, er det ikke rare varmen i en midtvintersol ved Mjøsa.

– Nei, Mjøsa ligger på om lag 60,4 grader nord. I dag vil vi ha en innstråling midt på dagen – når det er helt klart og ingen skyer – som er på 66 watt per kvadratmeter her,

opplyser meteorolog og 1.-amanuensis Jan Asle Olseth ved Geofysisk Institutt på Universitetet i Bergen.

Henger sammen

– Den lave effekten skyldes at vinkelen er liten – solen er bare så vidt oppe. Dessuten må strålene gjennom en mye lengre distanse i atmosfæren

– og dette svekker strålene ytterligere.

66 watt er jo nokså sparsomt, spesielt om vi sammenligner med tilsvarende soleffekt midtsommers. Da har vi på en høylys dag hele 812 watt per kvadratmeter. Vintervarmen på en klar dag er altså på under tre prosent av høysommer, forklarer Olseth.

– Så det er ikke rart at det blir kaldt om vinteren, med andre ord?

– Nei, men vi må jo huske å ta med antallet timer, da: Solen er oppe i om lag fem og en halv time nå midtvinters. Midtsommers er jo solen opp i over 17 timer per døgn sam-

me sted. Det gir totalt mer enn 40 ganger mer varme per kvadratmeter – i døgnet.

Det ville vært enda kaldere her om vinteren om ikke jorden er nærmest solen om vinteren. Årsaken til at vi likevel har vinter, er at nordlige halvkule vender bort fra solen om vinteren.

Endrer seg

Men dette kommer til å endre seg. Jordaksen – vinkelen jorden roterer rundt seg selv – denne vinkelen endrer seg, og nordlige halvkule vil

med tiden bli nærmest solen om sommeren, som vil gi et helt annet klima:

– Ja, og det vil også skje – men ikke før om cirka 11 000 år. Så det er en god stund til, da, sier Jan Asle Olseth.

E-post: harald.vikoyr@vg.no

! Mens mesteparten av kyst-Norge må slite med pålandsvind og regn julehelgen, kan folk på Østlandet slippe av med mildvær og solgløtt. – Øst-Norge ligger stort sett i le for nedbøren som kommer inn fra vest, og kan få noen fine dager i julehelgen, både juleaften og 1. juledag, sier meteorolog Olav Krogsæter i StormGeo.

Enkelt til og fra flyplassen

Vi svinger innom et sted nær der du bor!

Flybuss ekspresen
AIRPORT COACHES

www.flybussekspressen.no - Informasjon tlf. 177